

Benkő Gyöngyi

A munka- és balesetvédelmi oktatás
jelentősége, megvalósítása az építőipari
kivitelezési tevékenység során

A követelménymodul megnevezése:
Építőipari kivitelezés előkészítése

A követelménymodul száma: 0681-06 A tartalomlelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-001-50

A MUNKA- ÉS BALESETVÉDELMI OKTATÁS JELENTŐSÉGE, MEGVALÓSÍTÁSA AZ ÉPÍTŐIPARI KIVITELEZÉSKOR

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

Az egyik építkezésen a lapos tető bitumenes szigetelése közben súlyos baleset történt. A szigetelőlemezek rögzítését végző munkás égési sérüléseket szenvedett. A balesetet kivizsgáló munkavédelmi szakemberek előtt a jegyzőkönyv felvételekor azzal mentette magát, hogy nem ismerte a balesetvédelmi előírásokat, tehát nem felelős a balesetért. Azért sem vállalta a felelősséget, hogy nem viselte a szükséges munkavédelmi felszereléseket.

Az esetet kivizsgáló szakemberek ezt az érvelést természetesen nem fogadták el, hiszen általános elv, hogy a szabályok nem ismerése nem mentesíthet a felelősség alól.

Az ügy végül munkaügyi bíróság elé került, ahol a munkavállalót és a munkáltatót is elmarasztalták, hiszen a dolgozó nem vett részt a számára kötelező munka- és balesetvédelmi oktatáson, illetve a munkáltató nem tartott ilyen oktatást.

A következőkben vizsgáljuk meg, hogy melyek a munkavállaló és a munkáltató kötelezettségei a munka- és balesetvédelmi oktatással kapcsolatban, melyek az oktatás formai és tartalmi követelményei.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

A MUNKAVÉDELEM CÉLJA, ESZKÖZEI

A munkavédelem olyan előírások és intézkedések rendszere, amelyek célja a biztonságos munkavégzés feltételeinek megteremtése, a munkavállaló egészségének és munkaképességének megóvása a munkavégzés során.

A munkavédelem feladatát képezi a követelmények meghatározása, megvalósítása, irányítása, ellenőrzése a jogszabályoknak és előírásoknak megfelelően. A munkavédelem lényegében a foglalkozási ártalmak és a balesetek megelőzését szolgálja a következő eszközökkel:

- a munkahelyek egészségügyi és műszaki szempontból megfelelő kialakítása, az egészségkárosító hatások kiszűrése,
- a munkavédelmi szabályok megismertetése, munkavédelmi oktatás, tájékoztatás,
- a munkafegyelem betartása, körültekintő, gondos munkavégzés,
- a technológiai védelem kiépítése, alkalmazása, folyamatos korszerűsítése,
- a személyi védőfelszerelések és védőeszközök értő és felelős használata,
- megfelelő szerszám- és eszközhasználat,
- a munkagépek biztonságos használata és rendszeres karbantartása,
- a baleseti veszélyek felismerése, elhárítása,
- az esetleges balesetek kiértékelése, a tanulságok levonása, a szükséges intézkedések megtétele.

A MUNKÁLTATÓ KÖTELEZETTSÉGEI

A munkáltató feladata, hogy a munkavállalók számára az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkakörülményeket megteremtse. Ennek megfelelően köteles:

- a munkát a munkavédelmi követelményeknek megfelelően megszervezni és irányítani, a munkavállaló részére a szükséges utasításokat megadni,
- a munkakörülményeket és a munkavédelmi szabályok betartását folyamatosan ellenőrizni,
- a munkavállaló részére a szükséges munka- és védőeszközöket biztosítani,
- a munkavállaló számára munkavédelmi oktatást tartani,
- a munkavédelemmel kapcsolatos bejelentéseket, rendellenességeket, esetleges baleseteket kivizsgálni, és a szükséges intézkedéseket megtenni,
- a munkavédelmi feladatok, munkabiztonsági szaktevékenységek ellátására a vállalat létszámától, veszélyességi besorolásától (az építőipar az I. veszélyességi osztályba tartozik) függően megfelelő munkavédelmi szakképesítéssel rendelkező személyt alkalmazni.

A következőkben ismerkedjünk meg a munkáltató feladatai közül néhány fontos szakterülettel!

A MUNKAVÉDELMI OKTATÁS

A balesetek, foglalkozásból adódó megbetegedések elkerülése érdekében fontos a figyelem felhívása a veszélyes körülményekre, munkahelyi ártalmakra. Erre szolgál a kötelező munka- tűz- és balesetvédelmi oktatás.

A dolgozókat tehát annak érdekében, hogy a munkakörülményüknek, beosztásuknak megfelelő szakmai, munkavédelmi előírásokat megismerjék és elsajátítsák, munkavédelmi oktatásban kell részesíteni.

A dolgozók a munkavédelmi oktatáson való részvételüket, a munkavédelmi ismereteket tartalmazó anyag elsajátítását írásbeli nyilatkozattal tanúsítják. A munkáltatónak a munkavédelmi oktatást „Munkavédelmi Oktatási Napló”-ban célszerű dokumentálnia.

A munkavédelmi oktatási napló a következőket kell, hogy tartalmazza:

- az oktatás időpontja,
- az oktatás helye,
- az oktatás időtartama,
- az oktatás jellege:
  - előzetes,
  - ismétlődő,
  - rendkívüli,
  - egyéb,
- az oktatás formája:
  - elméleti,
  - gyakorlati,
- az oktatásra kötelezettek:
  - száma: ..... fő,
  - az oktatáson részt vett: ..... fő,
  - távol maradt: ..... fő,
- az oktatást végezte:
  - név:
  - beosztása,
  - munkavédelmi szakképesítése.
- az oktatás tartalmának rövid összefoglalása,
- a tananyag elsajátításának ellenőrzési módja:
  - visszakérdezés,
  - szóbeli beszámoló,
  - írásbeli beszámoló,
  - gyakorlati ellenőrzés,
  - írásbeli nyilatkozat,
- az oktató aláírása, amellyel tanúsítja, hogy az oktatást az előírásoknak megfelelően folytatta le,
- az oktatáson résztvevők aláírásukkal ellátott névsora.

Azt a dolgozót, aki kétszer megismételt előzetes, illetve ismétlődő oktatás során sem sajátította el a munkaköréhez szükséges munkavédelmi ismereteket, az adott munkavégzéstől el kell tiltani.

A dolgozót be kell számoltatni az oktatási anyagból, és annak eredményét az oktatási naplóban rögzíteni kell.

Az oktatást munkaidő alatt kell megtartani. Az oktatás időtartamára illetmény jár.

Munkavédelmi oktatást az tarthat, aki megfelelő szakmai és gyakorlati ismeretekkel rendelkezik és legalább középfokú munkavédelmi szakképzettséggel rendelkező munkavédelmi szakember.

MIKOR KELL MUNKA- ÉS BALESETVÉDELMI OKTATÁST TARTANI?

Munkavédelmi oktatást a munka- és balesetvédelem szerteágazó követelményeitől, körülményeitől (pl. a foglalkoztatás jellegétől, idejétől, az alkalmazott technológiától, munkakörülményektől, az esetlegesen bekövetkezett balesetektől) függően többször, több alkalommal, eltérő tartalommal kell megtartani. Vegyük sorra ezeket az eseteket!

1. Előzetes Munkavédelmi oktatás

Felvételre kerülő munkavállalókat munkakörük biztonságos ellátása érdekében – munkába állításuk előtt – munkavédelmi oktatásban kell részesíteni. Az oktatás elméleti és gyakorlati részből áll.

Az oktatás meg nem történtéig a munkavállalót nem szabad munkába állítani.

Előzetes munkavédelmi oktatásban kell részesíteni a dolgozókat a következő esetekben:

- a munkavállaló új munkakörbe vagy munkahelyre kerül áthelyezésre,
- ha tartós távollét után áll ismét munkába. Azt a dolgozót, aki 6 hónapot meghaladó időtartamot töltött munkahelyétől távol, az oktatás szempontjából új dolgozónak kell tekinteni,
- ha munkahelyen munkavédelmi szempontból jelentős technológiai változás történik,
- ideiglenes, illetve alkalmi munkavégzéskor. Ha a munkáltató területén idegen munkáltató dolgozói végeznek munkát, annak megkezdése előtt a telephely sajátosságait figyelembe véve őket is oktatásban kell részesíteni.
- Áthelyezéskor, ideiglenes és alkalmi munkavégzéskor; ha a munkavégzés jellege az előző munkaterülettel azonos, a dolgozót csak gyakorlati oktatásban kell részesíteni.

A munkavédelmi oktatás főbb témái:

- a munkavédelemmel kapcsolatban a jogszabályok által a dolgozó számára biztosított általános jogok és kötelezettségek,
- a munkahelyi belső előírások, utasítások rá vonatkozó rendelkezései,
- a munka egészséges és biztonságos végzéséhez szükséges (technológiai, gépkezelési, karbantartási stb.) utasítások,
- a jogszabályoknak a beosztásával illetve munkájával összefüggő előírásai,
- a munkavégzéssel járó, helyi körülményekből adódó veszélyek, ártalmak, a munkahely egészére illetve az egyes munkafolyamatokra vonatkozóan, azok elhárításának módjai,
- a rendkívüli helyzetekben tanúsítandó magatartás, a szükséges intézkedések,
- az alkalmazott eszközök, anyagok, továbbá védőeszközök helyes használata,

- a munkával kapcsolatos közlekedésbiztonsági, tűzvédelmi, elsősegély-nyújtási ismeretek.

2. Ismétlődő munkavédelmi oktatás

A folyamatos munkaviszonyban álló munkavállalókat ismétlődő munkavédelmi oktatásban kell részesíteni. Az ismétlődő munkavédelmi oktatást az alábbi időközönként kell tartani:

- 5 évenként a nem fizikai munkavállalóknak,
- évenként a FEOR (Foglalkozások Egységes Osztályozási Rendszere) szerinti fizikai munkavállalóknak.

Azon munkavállalókat, akik az oktatáson nem vesznek részt, az akadályoztatás megszűnésétől számított 15 napon belül oktatásban kell részesíteni.

Azt a dolgozót, aki megtagadja az oktatásban való részvételt, vagy kivonja magát az alól, munkába állítani nem szabad.

3. Rendkívüli munkavédelmi oktatás

Rendkívüli oktatást a munkáltató és a területig illetékes munkavédelmi felügyelőség rendelhet el az alábbi esetekben:

- új gép és berendezés üzembe helyezésekor, illetve hosszú ideig nem használt gép, berendezés ismételt üzembe helyezése előtt,
- új szerelési munka megkezdésekor,
- új technológia bevezetésekor,
- a munkahely vagy a munkakör megváltozásakor,
- a munkaeszköz átalakításakor vagy új munkaeszköz üzembe helyezésekor,
- a munkaterületen történt súlyos foglalkozási balesetet követően.

MUNKAVÉDELMI INFORMÁCIÓS JELEK, JELZÉSEK

A munka- és balesetvédelmi oktatás mellett a munkáltató kötelezettsége a munkavállalók tájékoztatása, a megfelelő információs jelek jól látható kihelyezése. A munkahelyeken elhelyezett biztonsági szín és alakjelek a balesetek elkerülését segítik, figyelmeztetnek a lehetséges veszélyforrásokra.

A biztonsági jelzések közül:

- a piros színű körben fehér alapon fekete piktogram a tiltást,
- a fekete háromszögben sárga alapon fekete piktogram a figyelmeztetést,
- a kék színű, kör alakú, fehér piktogramok valamilyen rendelkezést jelentenek,
- a téglalap vagy négyzet alakú, zöld színű alapon fehér jelzések az elsősegélyre vagy menekülésre utalnak,

- a veszélyes helyek kijelölését, akadályba ütközés veszélyét fekete és sárga vagy vörös és fehér 45°-os szögben azonos vastagságú csíkozással kell jelölni.

1. ábra. Példák a biztonsági jelzésekre, figyelmeztető jelekre!

VÁLLALATI MUNKAVÉDELMI SZABÁLYZAT

A munka- és balesetvédelemre vonatkozó jogszabályok betartása és betartatása fegyelmi, anyagi és büntetőjogi felelősségre vonás terhe mellett minden munkáltatóra és munkavállalóra nézve egyaránt kötelező. A munkavédelmi törvény a munkáltató jogkörébe utalja – természetesen a jogszabályok keretei között – a munkavédelmi követelmények megvalósításának módját, az adott munkahelyre vonatkozó részletes szabályok kialakítását.

A munkáltató kötelessége egységes és átfogó megelőzési stratégia kialakítása, amely kiterjed a munkafolyamatra, a technológiára, a munkaszervezésre, a munkafeltételekre, a szociális kapcsolatokra és a munkakörnyezeti tényezők hatására.

Célszerű tehát elkészíteni az adott vállalatra vonatkozó belső munkavédelmi szabályzatot. A munkavédelmi szabályzat tartalmazza mindazokat az általános követelményeket valamint a munkavégzés személyi és tárgyi feltételeit, melyek az adott vállalkozásra vonatkoznak.

A munkavédelmi szabályzat főbb pontjai:

- a munkavédelmi szabályzat hatálya,
- ügyrend (munkavédelmi feladatok munkakörhöz kapcsolása),
- az alkalmazás munkavédelmi feltételei (egészségi alkalmasság, szükséges képzettség, ismeret),
- munkavédelmi oktatás (oktatások rendje, tematika),
- egyéni védőeszközök, védőital, tisztálkodási eszközök és szerek juttatása,
- a munkavégzésre vonatkozó rendelkezések (általános magatartási szabályok, személyi, szervezési intézkedések, távmunka, elsősegély biztosításának rendje, dohányzással kapcsolatos szabályok),
- a munkavédelmi eljárások rendje (létesítés, üzemeltetési dokumentumok, műszeres és higiénés vizsgálatok rendje, kockázatértékelés, munkavédelmi ellenőrzések rendje, időszakos felülvizsgálatok),
- a munkabalesetek, foglalkozási megbetegedések bejelentésének, kivizsgálásának és nyilvántartásának általános szabályai, munkabaleset kártérítésének rendje,

¹ Forrás: <http://lumaxpro.hu>

- munkavédelmi érdekképviselő, érdekegyeztetés,
- hatályba léptető rendelkezések,
- mellékletek, iratminták,
- a vonatkozó jogszabályok jegyzéke.

KOCKÁZATÉRTÉKELÉS

A kockázatértékelés elvégzését az 1993 évi XCIII. Törvény 54. §-a írja elő: "A munkáltató köteles minőségileg, illetve szükség esetén mennyiségileg értékelni a munkavállalók egészségét és biztonságát veszélyeztető kockázatokat, különös tekintettel az alkalmazott munkaeszközökre, veszélyes anyagokra és készítményekre, a munkavállalókat érő terhelésekre, valamint a munkahelyek kialakítására. Az értékelés alapján olyan megelőző intézkedéseket szükséges hozni, amelyek biztosítják a munkakörülmények javulását, beépülnek a munkáltató valamennyi irányítási szintjén végzett tevékenységbe."

A munkáltató valamennyi munkahelyre vonatkozóan tartozik elvégeztetni a munkavállalók egészségét és biztonságát veszélyeztető kockázatok felmérését és ennek dokumentálását. Valamennyi tevékenységét lényegében erre alapozva kell megkezdenie és folytatnia.

A kockázatértékelés főbb lépései:

- a munkahelyi veszélyek azonosítása,
- a veszélyeztetettek azonosítása, az érintettek száma,
- a kockázatot súlyosbító tényezők azonosítása,
- a kockázatok minőségi, illetőleg mennyiségi értékelése, a fennálló helyzettel való összevetés alapján annak megállapítása, hogy a körülmények megfelelnek-e a munkavédelemre vonatkozó szabályoknak, illetve biztosított-e a kockázatok megfelelően alacsony szinten tartása,
- a szükséges megelőző intézkedések, a határidő és a felelősök megjelölése.

MUNKAVÉDELMI SZAKEMBER FOGLALKOZTATÁSA

A munkáltató a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter rendeletében meghatározott veszélyességi osztályhoz, munkavállalói létszámhoz igazodóan és az ott előírt szakképesítési feltételekkel köteles munkavállalót kijelölni vagy foglalkoztatni, e személy részére valamennyi munkavédelemmel összefüggő információt megadni, és a szükséges tárgyi, szervezési feltételeket biztosítani.

A munkavédelmi szakember feladatai:

- a munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálat elvégzése,
- az időszakos biztonsági felülvizsgálat elvégzése,
- közreműködés a munkahely, egyéni védőeszköz, munkaeszköz, technológia soron kívüli ellenőrzésében,
- közreműködés mentési terv készítésében,

- a kockázatértékelés elvégzése,
- a megelőzési stratégia munkabiztonsági tartalmának kidolgozása,
- közreműködés a munkavédelmi oktatásban,
- az egyéni védőeszköz juttatás belső rendjének meghatározása,
- a súlyos munkabalesetek kivizsgálása,
- a külön jogszabályban munkabiztonsági szaktevékenységnek minősített feladatok teljesítésében való közreműködés.

A MUNKABALESETEK ÉS A FOGLALKOZÁSI MEGBETEGEDÉSEK BEJELENTÉSE, KIVIZSGÁLÁSA, ÉS NYILVÁNTARTÁSA

Az építőipari kivitelezésben a munkavédelmi előírások betartása mellett is, de különösen az előírások nem megfelelő munkavégzés során történhetnek rendkívüli események, balesetek, keletkezhetnek súlyos foglalkozási megbetegedések.

A következőkben vizsgáljuk meg, mi számít munkabalesetnek, mit jelent a foglalkozási megbetegedés, melyek a szükséges teendők ezekben az esetekben?

Munkabalesetnek nevezünk azt a baleset, amely a munkavállalót a szervezett munkavégzés során vagy azzal összefüggésben éri.

A munkavégzéssel összefüggésben következik be a baleset, ha a munkavállalót a foglalkozás körében végzett munkához kapcsolódó közlekedés, anyagvételezés, anyagmozgatás, illetve a munkáltató által nyújtott szolgáltatások (pl. tisztálkodás, szervezett üzemi étkeztetés stb.) során éri.

Nem tekinthető munkavégzéssel összefüggésben bekövetkező balesetnek (munkabalesetnek) az a baleset, amely a sérültet a lakásáról (szállásáról) a munkahelyére, illetve a munkahelyéről a lakására (szállására) menet közben éri, kivéve, ha a baleset a munkáltató saját vagy bérelt járművével történt.

Foglalkozási megbetegedésnek nevezünk a munkavégzés, a foglalkozás gyakorlása közben bekövetkezett, a munkavégzéssel kapcsolatos egészségkárosodást.

A munkabalesetet és a foglalkozási megbetegedést be kell jelenteni, ki kell vizsgálni, és nyilvántartásba kell venni. A sérült, illetőleg a balesetet észlelő személy köteles a balesetet a munkát közvetlenül irányító személynek haladéktalanul jelenteni.

A munkáltatónak a munkaképtelenséget okozó munkabalesetet – az arról történő tudomásszerzését követően – haladéktalanul ki kell vizsgálnia, és a kivizsgálás eredményét munkabaleseti jegyzőkönyvben kell rögzítenie. A vizsgálat megállapításait olyan részletesen kell rögzíteni (pl. tanúk meghallgatásáról készült jegyzőkönyvvel, helyszínrajzzal, fényképpel), hogy az alkalmas legyen a baleset okainak felderítésére és vita esetén a tényállás tisztázására.

A MUNKA- ÉS BALESETVÉDELMI OKTATÁS JELENTŐSÉGE, MEGVALÓSÍTÁSA AZ ÉPÍTŐIPARI KIVITELEZÉSI TEVÉKENYSÉG SORÁN

2. számú melléklet a 20/1997. (XII.19) MúM rendelethez

4. számú melléklet a 75/1993. (XII.26.) MúM rendelethez

5 évig irattárban megőrzendő!

MUNKABALESETI JEGYZŐKÖNYV
lőgéppel vagy nyomtatott betűvel tölthető ki!

Területi kód

A 39-57. kódjegyzeteket a felügyelet tölti ki!

A MUNKÁLTATÓ neve:	
Címe, irányítószáma, telefonszáma?	
törzsszám	Szakágazat
3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14	Gazd. forma Terület
Statistikai száma:	
A SÉRÜLT neve: (leánykori neve)	
Anya neve:	
Születési hely, a sérült neve, születési év, hó, nap	
Állandó lakhelye, irányítószámmal	
Munkaköre:	
A baleset időpontja (24 órás időszámítás szerint).	
A BALESET ELŐZMÉNYEI ÉS RÉSZLETES LEÍRÁSA (Így különösen: hol és milyen tevékenységet végzett a sérült a baleset idején? Hogyan történt maga a baleset? (Volt-e szerepe a balesetben munkaeszközök anyagának, környezeti vagy személyi tényezőknek?)	
A baleset leírása külön lapon folytatható!	

Az 58-61. és a 67-69. kódjegyzeteket a felügyelet tölti ki!

Baleseti sérülés, mérgezés és külső okok következményei		58 59 60 61
A baleset súlyossága:		
1. 1-3 napos munkakiesés	3. Csonkulásos	62
2. 3 napon túl gyógyuló	4. Halálos	63
A védő és jelzőberendezések, egyéni védőeszközök alkalmaztsága		
1. Alkalmos, rendeltetésszerűen használták	Védőburkolat	64
2. Alkalmos, nem rendeltetésszerűen használták	Védőberendezés	65
3. Alkalmos, nem használták	Jelzőberendezés	66
4. Alkalmatlan, rendeltetésszerűen használták	Egyéni védőeszköz	67
5. Alkalmatlan, nem rendeltetésszerűen használták		
6. Alkalmatlan, nem használták		
7. Szükséges, de nem volt		
Milyen INTÉZKEDÉS szükséges a hasonló balesetek megelőzéséhez?		68
A MUNKAVEDELMI KÉPVISELŐ RÉSZVÉTELE, egyéb ÉSZREVÉTELEK, megjegyzések		69
A MUNKÁLTATÓ neve és aláírása:	Az adatszolgáltatás jellege:	70
P. H.	1. új	
	2. módosítás	
	3. törlés	
Kelt:		

2. ábra. Munkabaleseti jegyzőkönyv elő- és hátlapja¹

A jegyzőkönyvet minden sérültről külön-külön, az alábbiakban bemutatott minta szerint kell kiállítani. A munkáltató köteles a kivizsgálás befejezésekor, de legkésőbb a tárgyhót követő hónap 8. napjáig megküldeni a jegyzőkönyvet:

- a sérültnek, halála esetén hozzátartozójának;
- halált, illetve a három napot meghaladó munkaképtelenséget okozó munkabalesetről a munkabaleset helyszíne szerint illetékes munkavédelmi felügyelőségnek;
- külföldi kiküldetés, külszolgálat, munkaerő-kölcsönzés esetén a magyarországi munkáltató székhelye szerint illetékes munkavédelmi felügyelőségnek;
- a társadalombiztosítási kifizetőhelynek;
- munkaerő-kölcsönzés, kirendelés esetén a kölcsönbeadó, kirendelő munkáltatónak.

A vállalkozásoknak kötelességük munkabaleseti nyilvántartást vezetni a munkáltató székhelyén vagy a munkáltató nyilvántartását vezető szervezeténél (irodánál) összesítve, illetve minden területileg elkülönült szervezeti egységénél külön-külön.

¹ Forrás: <http://www.ommf.gov.hu>

Súlyosnak minősített munkabalesetet (haláleset, életveszélyes sérülés, érzékszerv illetve érzékelő képesség elvesztése, csonkolás) a munkáltatónak azonnal be kell jelentenie a rendelkezésre álló adatok közlésével az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség (OMMF) baleset helyszíne szerint illetékes területi szervének.

Súlyos munkabaleset esetén a munkáltató a munkavédelmi felügyelőség megérkezéséig köteles a baleseti helyszínt a mentést követően balesetkori állapotában megőrizni. Ha a balesetkori állapot megőrzése további súlyos veszélyhelyzetet idézne elő vagy jelentős anyagi kárral járna, akkor a baleseti helyszínről fényképet, videofelvételt vagy egyéb, a munkabaleset kivizsgálását elősegítő dokumentumot kell készíteni. A súlyos munkabalesetről készített jegyzőkönyvnek a munkavédelmi felügyelőséghez történő megküldésekor másolatban mellékelni kell a munkáltatói balesetvizsgálat teljes dokumentációját így különösen:

- a meghallgatási jegyzőkönyveket;
- a szakmai képzettséget igazoló dokumentumot;
- az egészségügyi alkalmasságot igazoló dokumentumot;
- az üzembe helyezést dokumentáló iratot;
- az időszakos biztonsági felülvizsgálatot dokumentáló iratot;
- a kockázatértékelést dokumentáló iratot;
- fényképfelvételeket, videófelvételeket;
- a belső szabályzatok vonatkozó részeit.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. Tanulmányozza át az alábbiakban megjelölt jogszabályokat!

A munka- és balesetvédelemről, a munkáltatók és a munkavállalók jogairól, kötelezettségeiről – általános érvényűen, minden ágazatra kötelezően – az 1993. évi XCIII. számú, a munkavédelemről szóló törvény rendelkezik.

- A munkavédelmi törvényben foglaltakon túlmenően, az egyes szakterületekre vonatkozó speciális szabályokat a kormányrendeletek, miniszteri rendeletek tartalmazzák. Az építőipari tevékenységekre elsősorban a 4/2002. (II. 20.) SzCsM-EüM együttes rendeletet az építési munkahelyeken és az építési folyamatok során megvalósítandó minimális munkavédelmi követelményekről szóló jogszabály ad előírásokat.
- A munkavállalók munkahelyen történő egyéni védőeszköz használatának minimális biztonsági és egészségvédelmi követelményeiről a 65/1999. (XII. 22.) EüM rendelet szól.

2. Tanára irányításával, internetes honlapok segítségével keressen olyan műszaki előírásokat, technológiai utasításokat, melyek munkavédelmi előírásokat tartalmaznak! Ismertesse ezeket, illetve csoporttársaival közösen beszéljék meg ezeket!

3. Tájékozódjon a saját gyakorlati munkahelye vagy más munkáltató által kidolgozott munkavédelmi szabályzatok tartalmáról. (Munkabiztonsági szabályzat MBSZ, Vállalati munkavédelmi szabályzat VMSZ.) Készítsen rövid vázlatot, Gondolja végig munkavédelemmel kapcsolatos kötelezettségeit!

4. Keresse meg az interneten Kovács Ferencné: A munkavédelem hatósági előírásai, a biztonságos munkavégzés feltételei címmel írt tananyagát és részletesen tájékozódjon a tűzvédelemmel kapcsolatos kérdésekről az alábbi vázlatnak megfelelően:

- a tűzvédelem és a tűzvédelmi oktatás feladata;
- a tűzvédelem jogi szabályozása;
- a tűzveszélyességi osztályok és jelölésük;
- melyek az építőipari kivitelezésben a tűzveszélyes tevékenységek, a tűzzel kapcsolatos veszélyforrások;
- melyek a tűzesetek megelőzésének követelményei, módszerei;
- tűz esetén melyek a legfontosabb teendők;
- a tűzoltás módjai, az oltóanyagok, azok használata;
- mit kell, hogy tartalmazzon a tűzvédelmi szabályzat illetve a tűzriadó-terv;

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Mi a célja a munka- és balesetvédelmi oktatásnak?

_____

_____

_____

_____

2. feladat

Mikor, milyen céllal kell munkavédelmi oktatást tartani?

1. _____

_____

_____

2. _____

_____

_____

3. _____

_____

_____

_____

_____

3. feladat

Milyen jogszabály írja elő és mi a célja a kockázatértékelésnek?

Blank lined area for writing the answer to question 3.

4. feladat

Ismertesse a biztonsági jelzéseket! Melyek a tiltó, a figyelmeztető, valamilyen rendelkezést tartalmazó, veszélyt jelző vagy elsősegélyre, menekülési útvonalra utaló jelek színére, formájára vonatkozó szabályok?

Blank lined area for writing the answer to question 4.

MEGOLDÁSOK

1. feladat

A munkavédelmi oktatás célja a balesetek, a foglalkozásból adódó megbetegedések elkerülése, a figyelem felhívása a veszélyes körülményekre, munkahelyi ártalmakra. A munkáltató kötelessége a munkavédelmi oktatás megszervezése, ugyanakkor a dolgozónak is kötelessége az oktatáson való részvétel, beosztásuknak megfelelő szakmai, munkavédelmi előírások elsajátítása.

2. feladat

1. Előzetes Munkavédelmi oktatás

Felvételre kerülő munkavállalókat munkába állításuk előtt kell munkavédelmi oktatásban részesíteni. Az oktatás elméleti és gyakorlati részből áll.

2. Ismétlődő munkavédelmi oktatás

A folyamatos munkaviszonyban álló munkavállalók ismétlődő munkavédelmi oktatása 5 évenként a nem fizikai munkavállalóknak, illetve fizikai munkavállalóknak évenként.

3. Rendkívüli munkavédelmi oktatás

Rendkívüli oktatást a munkáltató és a területig illetékes munkavédelmi felügyelőség rendelhet el az alábbi esetekben:

- új gép és berendezés üzembe helyezésekor, illetve hosszú ideig nem használt gép, berendezés ismételt üzembe helyezése előtt,
- új szerelési munka megkezdésekor,
- új technológia bevezetésekor,
- a munkahely vagy a munkakör megváltozásakor,
- a munkaeszköz átalakításakor vagy új munkaeszköz üzembe helyezésekor,
- a munkaterületen történt súlyos foglalkozási balesetet követően.

3. feladat

A kockázatértékelés elvégzését az 1993 évi XCIII. Törvény 54. §-a írja elő: "A munkáltató köteles minőségileg, illetve szükség esetén mennyiségileg értékelni a munkavállalók egészségét és biztonságát veszélyeztető kockázatokat, különös tekintettel az alkalmazott munkaeszközökre, veszélyes anyagokra és készítményekre, a munkavállalókat érő terhelésekre, valamint a munkahelyek kialakítására. Az értékelés alapján olyan megelőző intézkedéseket szükséges hozni, amelyek biztosítják a munkakörülmények javulását, beépülnek a munkáltató valamennyi irányítási szintjén végzett tevékenységbe."

4. feladat

A biztonsági jelzések színe és formája:

- a piros színű körben fehér alapon fekete piktogram a tiltást,
- a fekete háromszögben sárga alapon fekete piktogram a figyelmeztetést,
- a kék színű, kör alakú, fehér piktogramok valamilyen rendelkezést jelentenek,
- a téglalap vagy négyzet alakú, zöld színű alapon fehér jelzések az elsősegélyre vagy menekülésre utalnak,
- a veszélyes helyek kijelölését, akadályba ütközés veszélyét fekete és sárga vagy vörös és fehér 45°-os szögben azonos vastagságú csíkozással kell jelölni.

MUNKANYAG

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

Az 1993. évi XCIII. számú, a munkavédelemről szóló törvény;

A 4/2002. (II. 20.) SzCsM–EüM együttes rendeletet az építési munkahelyeken és az építési folyamatok során megvalósítandó minimális munkavédelmi követelményekről.

A 65/1999. (XII. 22.) EüM rendelet A munkavállalók munkahelyen történő egyéni védőeszköz használatának minimális biztonsági és egészségvédelmi követelményeiről;

Kovács Ferencné: A munkavédelem hatósági előírásai;

Szerényi István – Gazsó Anikó: Munkavédelem, tűzvédelem, környezetvédelem. Szerényi és Gazsó Bt. Pécs, 2002

AJÁNLOTT IRODALOM

Az 1993. évi XCIII. számú, a munkavédelemről szóló törvény;

A 4/2002. (II. 20.) SzCsM–EüM együttes rendeletet az építési munkahelyeken és az építési folyamatok során megvalósítandó minimális munkavédelmi követelményekről.

A 65/1999. (XII. 22.) EüM rendelet A munkavállalók munkahelyen történő egyéni védőeszköz használatának minimális biztonsági és egészségvédelmi követelményeiről;

Kovács Ferencné: A munkavédelem hatósági előírásai;

Szerényi István – Gazsó Anikó: Munkavédelem, tűzvédelem, környezetvédelem; Szerényi és Gazsó Bt. Pécs, 2002;

Munkavédelemmel kapcsolatos internetes honlapok.

A(z) 0681-06 modul 001-es szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
54 215 01 0000 00 00	Műemlékfenntartó technikus
54 582 03 0000 00 00	Magasépítő technikus

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:
20 óra

MUNKANYAG

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1-2008-0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210-1065, Fax: (1) 210-1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató